

Piektdiena ● 2014. gada 21. februāris

CENA abonentiem 0,47EUR - Ls0,33
tirdzniecībā 0,60EUR - Ls0,42

Ideāla ziema

5.

Īsziņas

Turēsim ikšķus par bobslejiem!

Jau svētdien noslēgjes Ziemas Olimpiskās spēles Sočos, taču līdz tam brīdim mums vēl jātur ikšķi par savējiem - Oskara Melbārža pilotēto četrinieku bobslejā, kur viens no stūmējiem ir novadnieks Arvis Vilkaite. Kanāla LTV7 tiešraidē 1. un 2. braucienu varēs vērot sestdien plkst. 18.25 un plkst.20.00, savukārt trešais un ceturtais brauciens paredzēti svētdien pulksten 11.25 un 13.00. Lai Latvijai, tostarp Ziemeļlatgalei, izdodas izcīnīt vēl kādu medaļu!

Atceļ ralliju

Latvijas Autobiļu federācijas Rallija komisija un organizatori informē, ka laika apstākļu dēļ pieņemts lēmums par rallija "Sarma 2014" atcelšanu, jo laika apstākļi nenodrošina ziemas rallijam atbilstošu trases kvalitāti.

Aicina KNAB

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) pirmo reizi piedāvā iespēju ikvienam iedzīvotājam kļūt par tiesiskās valsts veidotāju un kļūt par brīvprātīgo novērotāju valsts un pašvaldību administratīvo resursu izmantošanā priekšvēlēšanu aģitācijai. Šim mērķim KNAB ir ieviesis elektroniskā pasta adresi brivpratigais@knab.gov.lv, kur aicināts reģistrēties ikviens brīvprātīgais, kas vēlas sekot līdzi partiju Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu aģitācijas periodam, lai nodrošinātu partiju finanšu atklātību un likumību.

Izsludina konkursu

Valsts kanceleja sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru izsludina eseju konkursu vidusskolēniem "Mana valsts un es", kas veltīts LR pasludināšanas dienai - 1990.gada 4.maijam. Konkurss aicināti piedalīties vidusskolu audzēkņi, sūtot savas pārdomas par Latvijas likteņgaitām, tās identitāti un pamatvērtībām. Ar konkursa nolikumu var iepazīties Ministru kabineta mājaslapā <http://ejuz.lv/746d7> un Valsts izglītības satura centra mājaslapā <http://ejuz.lv/uxlfg>.

Atver vakara grupu

Apmierināti arī paši bērni. Par to, ka vakara grupas bērni par garlaicību nevar sūdzēties, pārliecinājāties, apmeklējot bērnudārzu "Pīlādītis". Zēni un meitenes spēlēja spēles, lasīja grāmatas un jautri čaloja. Jautāti, vai viņiem bērnudārzā patīk, bērni visi kā viens atbildēja ar skaļu: "Jā." Atgādinām, lai pieteiktu savu bērnu vakara grupā, vecākiem jāuzraksta iesniegums pirmsskolas izglītības iestādes vadītājam.

Pēc vecāku pieprasījuma ar 1.februāri Balvu pirmsskolas izglītības iestādē "Pīlādītis" izveidota un darbojas vakara grupa, kurā bērni pedagogu uzraudzībā var pavadīt laiku līdz pat pulksten 22. Šāda iespēja līdz šim nav bijusi nevienā no Balvu novada pirmsskolas izglītības iestādēm.

"Pīlādītis" vadītāja Marija Voika stāsta, ka ideja par šādas grupas atvēršanu radās jau pagājušajā gadā, kad vairāku bērnu vecāki izrādīja interesi, vai nav iespējas savas atvases uzticēt kvalificētiem pedagogiem arī vēlākās vakara stundās. "Aptaujājām visu grupu bērnu vecākus un sapratām, ka priekšlikumam ir pietiekami liela atsaucība - sadarboties bija gatavas 30 bērnu mammas un tēti. Tikpat daudzi bija ar mieru vest bērnus uz vakara grupu arī otrajā aptaujā, kas notika pagājušā gada rudenī," stāsta M.Voika.

Ierosinājums atbalstu guva arī Balvu novada domē, un pašvaldība atvēlēja papildus likmes un līdzekļus pedagogu algām, jo grupā strādā divas skolotājas un skolotājas palīdze. "Priecē, ka esam uzklāusīti un saprasti. Situācijas ir dažādas - daži vecāki strādā maiņu darbu, citi - lielveikalā, līdz ar to jādodom, kas varēs izņemt bērnu no bērnudārza. Bijuši gadījumi, kad vecākiem, braucot no Rīgas, salūzt automašīna un viņi nevar paspēt ierasties laikā. Tāpēc jo lielāks gandarījums, ka tagad par to vairs nav jāsatraucas. Manuprāt, vakara grupas izveide vecākiem ir labs atbalsts," uzskata bērnudārza vadītāja.

M.Voikai piekrit arī skolotāja Inese Svelpe, kura kopā ar kolēģi Ilgu Dūdeli katra savā dienā strādā jaunizveidotajā grupā. Skolotāja teic, ka

bērniem pievakarē par garlaicību nav jāžēlojas, jo katrs atrod sirdij tikamu nodarbi. "Strādāju jau trešo nedēļu un varu teikt, ka bērnus esmu iepazinusi. Visi atrod nodarbes atbilstoši savam vecumam - dažiem vakarā patīk pasēdēt un pagriezt, citi krāso vai zīmē. Vēl kāds grib palasīt grāmatu vai uzspēlēt kādu spēli," skaidro I.Svelpe. Skolotāja atzīst, ka liels atspaidis vakara maiņu darbā ir arī skolotājas palīdzes klātbūtne, jo viņa pasniedz siltas vakariņas un palīdz pieskatīt dažādā vecuma bērnus. "Kāds varbūt satraucas, ka bērni, palikuši tik ilgi bērnudārzā, sauc pēc mammas vai tēta un raud. Taču tā nav. Šie bērni pat pusē desmitos vakarā, kad atnāk pakaļ mamma vai tētis, vēl nav gatavi doties mājās. Viņiem te patīk," ir pārliecināta pedagoģe.

Liels ieguvums bērnu vecākiem ir ne vien tas, ka viņu atvasītes ir pieskatītas un satūrīgi pavada brīvo laiku, bet arī fakts, ka bērni mājās atnāk paēduši un drīz vien var doties pie miera.

"Vakara grupas atvēršanu gaidīju ar nepacietību," atzīst trīsgadīgā Kristera mamma Ieva Liepiņa. Viņa neslēpj, ka līdz šim bērna izņemšana no bērnudārza bieži vien sagādāja papildus raizes, jo brīžos, kad vīrs bija ārzmēs, vajadzēja sameklēt kādu, kas dēlu atvedīs mājās. "Mans darba laiks ir no 8 rītā līdz 18 vakarā, un strādāju ārpus pilsētas. Tādēļ bieži vien nācās lūgt darba devējam atļauju ātrāk aizslēgt veikalus, lai līdz pulksten 18.30, kad bērnudārzu slēdz ciet, varu paspēt viņu izņemt. Tagad man par to galva vairs nav jālauza," gandarīta teic I.Liepiņa. Viņa piebilst, ka pats galvenais ir pārliecība, - bērns ir pieskatīts, paēdis un labi pavada laiku: "Tas patiešām ir ļoti labs piemērs arī citiem bērnudārzēm. Domāju, daudzi vecāki šo iespēju izmanto ar prieku."

S.Karavoičika

Nākamajā
Adugunī

● Katram pūrā pa govij
Cieņojamies pie Vecumu
pagasta ģimenēm

● Piedalās skaistumkonkursā
Nominē "Mis un Mistrs Viļaka
2014"

Pirts
skola -
arī
Balvos.

12. lpp.

Cieņojas
atbalsta
centrā
"Rasas
pērles".

13. lpp.

Aktuāli

Visi bērni grib būt laimīgi

Kopš 2013.gada septembra Tilžā darbojas ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija ar skaistu nosaukumu "Ābeļzieds". Tā ir pie vietējās internātpamatskolas izveidotā struktūrvienība, kuras būtība ir atsevišķi nodalīta dzīvesvieta bezvecāku bērniem. Kādreiz šādus bērnus, izņemtus no ģimenēm, veda uz Kubulu pagasta "Ievīņu". Dzīve pierādījusi, ka joprojām ir situācijas, kad dažāda vecuma bērniem steigšus nākas doties prom no ģimenēm un dzīvot citās mājās.

"Ābeļziedā" ir gaišas, saulainas telpas un labestīgi darbinieki. Tā ir mājvieta bērniem, kuri te ēd, guļ pusdienas, rotaļājas vai mācās. Kāpēc šī institūcija kļūst par viņu mājām un kāda nākotne paveras bezvecāku bērniem, atklāj skolas direktore ILUTA BĒRZIŠA.

Sākotnēji bērnus no ģimenēm izņem un ievieto internātskolā uz 15 diennaktīm. Tas notiek ar bāriņtiesas vienpersonisku lēmumu. Pēc tam bāriņtiesa lem, kas ar bērniem notiks tālāk: vai viņi atgriezīsies atpakaļ ģimenē, vai arī vecākiem netiek atjaunotas pārtrauktās aizgādības tiesības. Ja bērnus ģimenei neatgriež, tad iestādes vadītājam jāuzņemas atbildība un gādība par bezvecāku bērniem. Balvu novadā tāda ir institūcija "Ābeļzieds".

Kopš "Ābeļzieds" Tilžā darbojas, tajā dzīvojuši 23 bērni. Tagad februārī institūcija devusi patvērumu septiņiem no trim ģimenēm izņemtiem bērniem. Pirmajās divās ģimenēs katrā bija pa trim bērniem, trešajā – viens. Direktore atklāj, ka šie vienas mammas bērni, kurus vecāki atstāja novārtā, savstarpēji ir ļoti pieķērušies viens otram, un lielākais par mazākajiem rūpējas gandrīz ar pieauguša cilvēka vīrienu. I.Bērziša stāsta, ka ir aizkustinoši vērot, kā brālis vai māsa sargā un aizstāv savus mazākos radniekus. Ikdienas dzīve šiem bērniem rit līdzīgi kā citiem Tilžas internātpamatskolā dzīvojošajiem.

Visvieglāk, protams, ir uzreiz izņemt bērnus no ģimenes. Taču vecākiem jāļauj arī laboties!

Atkarībā no vecuma, bērni apmeklē pirmsskolas grupiņu vai arī mācās konkrētā klasē. Bet brīvdienās vai vasaras mēnešos visi bezvecāku bērni ir kopā un kļūst par vienotu "Ābeļziedu". Arī sestdienās un svētdienās viņu dienas režīmā, kā stāsta direktore, nekas īpaši nemainās, jo nedēļas nogales skolā pavada arī aptuveni 70% pārējo skolēnu, kuri Tilžas internātpamatskolā mācās no visas Latvijas. Atšķirība tikai tā, ka tad viņiem ir vairāk brīva laika, audzēkņi izmanto bibliotēku, datorus, dodas ārā pastaigās un atpūšas pēc pašu ieskatiem.

Šovasar aprītēs gads, kopš Tilžai projekta rezultātā izveidojusies sadarbība ar Ameriku. Tā ir viesprogramma, kas bezvecāku bērniem vairākas reizes gadā garajās brīvdienās dod iespēju aizceļot tālu prom no Tilžas. Viņi dodas uz Ameriku, lai viesotos citās ģimenēs, iepazītu jaunas mammas un tētus, sadraudzētos ar šo ģimeņu bērniem un redzētu, kā cilvēki dzīvo citur. No Tilžas Amerikā ciemojušies trīs bezvecāku bērni. Direktore atklāj, ka, ļoti iespējams, jau tuvākajā laikā trīs juridiski brīvie "Ābeļzieda" bērni varētu pārcelties uz dzīvi pie saviem jaunajiem vecākiem Amerikā pavisam. Sākotnēji konkrētajā viesģimenē, kura bija izteikusi vēlmi audzināt Latvijas bērnus, ciemojās puisītis. Jaunajiem vecākiem viņš ļoti iepaticies. Tā kā puisītim ir vēl divas māsiņas, potenciālie vecāki ir apsvēruši iespēju paņemt audzināšanā visus

trīs. Ilutai Bērzišai par šo jautājumu nesen bijusi saruna ar Labklājības ministrijas pārstāvi, un viņa izteikusi Tilžas pedagogu viedokli. I.Bērzišas komentārs: "Šos juridiski brīvos bērnus Latvijā jau pusotru gadu varēja izvēlēties kāda ģimene un paņemt viņus aizbildniecībā vai adopcijā. Taču tas nav noticis. Acīmredzot tagad brālis ar abām māsiņām aizceļos uz ārzemēm. Man ir divējādas izjūtas šādā brīdī. Šie bērni būs aprūpēti, mīlēti un laimīgi ģimenē, kas atrodas tālu no Latvijas. Par to varu būt laimīga. Taču man ir arī skumji, jo mēs Latvijā paliekam arvien mazāk un mazāk, un šeit nav cilvēku, kuri par šādiem bērniem uzņemtos atbildību."

Visi šie trīs juridiski brīvie bērni nāk tepat no Balvu novada kāda pagasta. Pēc izņemšanas no ģimenes gadu viņi dzīvoja audžuģimenē Kārsavā, bet tagad par savām mājām sauc Tilžu. Viens no bērniem ir jau skolnieks, bet māsiņas – pirmsskolas vecuma meitenītes. Diemžēl visus viņus istajai mammai nācās atņemt, jo sieviete priekšroku deva alkoholam un par mazajiem nerūpējās, bet par bērnu tēvu nekas nav zināms. Jāatzīst, visiem trim bērniem ir nopietnas veselības problēmas. Ārzemju ģimenei, kurā viņi nonāks, nāksies tam pievērst lielu uzmanību un nopietni ārstēt bērnu redzes un kustību problēmas.

Pie cita "Ābeļzieda" puisēna mammai ar bāriņtiesas atļauju ir iespēja nākt un ciemoties brīvdienās, lai nepazaudētu savstarpējo emocionālo saikni. Ļoti iespējams, lēš direktore, ka pēc laika šo bērnu atgriezīs viņa ģimenē. Taču vēl trīs citi vienas ģimenes bērni, kuru vecākiem bija atņemtas aprūpes tiesības, acīmredzot tuvākajā laikā kļūs par juridiski brīviem bērniem. Bāriņtiesa izskata jautājumu arī par aizgādības tiesību atņemšanu abiem šo bērnu vecākiem.

Viesu programmu Iluta Bērziša vērtē kā labu un uzticamu. Lidojums uz Ameriku, protams, ir ilgs un grūts. Taču skola, kopš bērni atrodas prombūtnē, saņem regulāru un izsmeļošu informāciju par visu, kas notiek. "Katru nedēļu saņemam rakstisku atskaiti, kā bērniem klājas. Saņemmu zvanu no ģimenēm un man bija iespēja runāt ar bērniem un pajautāt, kā viņi jūtas, ko dara, kā patīk. Visu laiku bija savstarpējā saikne. Varu parādīt arī fotogrāfijas," stāsta direktore.

Konkrētā ģimene, kura tagad izteikusi vēlmi ņemt audzināšanā trīs bērnus, jau pirmajā zēna ciemošanās reizē Amerikā izrādījusi par viņu lielu interesi. Arī puisēns savu ceļojumu atceras un stāsta par to ar prieku. Otrajā brauciena reizē viņš jau sācis saprast, ko viņam saka Amerikas vecāki, un pats mēģinājis runāt angliiski. Pirmajā braucienā sazināšanās ar ģimeni notikusi ar telefonam līdzīgu ierīci, kas pārtulkojusi tekstu latviski. Puisēnam ārzemēs bijis bezgala daudz piedzīvojumu: delfinārijs, dinozauri, jūras dzīvnieki, braucieni un vēl daudz kas cits.

Viesu programmas ietvaros uz Ameriku brīvdienās dodas arī bērni, kuriem Latvijā ir aizbildņi. Ne vienmēr var teikt, ka starp bērniem un ārzemju ģimenēm izveidojas saskanīgs abpusējs kontakts. Dažkārt bērni savā negarajā mūžā ir piedzīvojuši un izbaudījuši tik daudz ko, ka tas viņos laikam atstās pēdas visu mūžu. Tāpēc nav viegli uzticēties un būt labiem.

Paspēlēsimies! Rotaļu istabā meitenēm ir interesanti.

Skolas direktore. Iluta Bērziša atzīst, ka sabiedrībā diemžēl joprojām ir pietiekami daudz nelabvēlīgu ģimeņu, no kurām nākas izņemt bērnus. Uzreiz arī jārod atbilde, kur viņus izvietot un kas notiks tālāk? Viennozīmīgi skaidrs, ka tai jābūt pavisam citai videi ar labiem dzīves apstākļiem.

Foto - M.Sprudzāne

Jāaug lielai. Lai sadraudzētos un uzticētos, vajag laiku. Ar bērniem labi saprotas pirmsskolas skolotāja Aija Dulmane. Pirmsskolas vecumā mazie spēj būt neviltoti un patiesi, un pieaugušajiem tas sagādā aizkustinājumu.

Foto - M.Sprudzāne

Bērni grib būt laimīgi. Pirmsskolas bērnu grupas nodarbībās mazie gan rotaļājas, gan mācās.

Foto - M.Sprudzāne

Foto - M.Sprudzāne

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Iespēja

Pirts skola - arī Balvos

Pirmo reizi arī Balvos Tālākizglītības un Cilvēkresursu centrs sadarbībā ar Pirts skolu bija noorganizējis kursus, kurus apmeklēja desmit interesenti no trīs novadiem. Pirts mācību dienās kurējās no rīta līdz vakaram, un zinoši pirtnieki dāsni dalījās ar savām zināšanām.

Parasti pirts mums asociējas ar mazgāšanos, pēršanos un bieži vien mēs neaizdomājamies par tādiem praksē nezināmiem jēdzieniem kā sildīšana, komprešu likšana, sijāšana, enerģētiskais pēriens, rasiņšana, slaucīšana, sazēmēšana...

Var nomierināt un uzmundrināt

Ar Pirts skolu ļoti apmierināts ir JĀNIS ZELČS. Viņš uzskata, ka šī skola ir pamatīgs kapitālieguldījums sevī. "Ieguldītais laiks un nauda daudzārt atmaksāsies. Tā būs iespēja dot no sevis citiem jau pavisam augstāka līmeņa praktiskās zināšanas, sākot ar pareizu pirts būvi, pirts iekārtošanu drošībai, ērtumam, labsajūtai," stāsta J. Zelčs. Kā atklājums viņam bijuši masāžas pamati, daudz un dažādo skrubju pielietojums gan skaistumkopšanā, gan veselībai un ķermeņa atjaunošanai pirtī un pēc tās. Tāpat kā dažādas tējas, losjoni, drogu iegūšana, sagatavošana un dažādi zāliņu izvilkumi. Vai zinām, kāda ir pareiza pirts slota? Kā to sien? Kad sien? Kas ir pirts ētika? Jānis Zelčs stāsta, ka iegūtas pamatzināšanas par iespējām ar pirti ārstēt dažas vieglākas saslimšanas, kā cilvēku nomierināt pēc saspringta darba vai uzmundrināt, ja nepieciešams možums, kā saprast, kurā brīdī pirts rituāls jābeidz.

Vismaz septiņas slotiņas

Arī DAINA PUŽULE izgāja pirtnieku kursus, par kuriem sen sapņojusi. Vienmēr to gribējusi izdarīt jau agrāk, bet visi piedāvājumi atradušies pārāk tālu no mājām. "Līdz šim pirts lietās bija tikai pašas pieredze un grāmatās vai internetā izlasītais. Kursos ieguvu gan teorētiskās, gan praktiskās zināšanas. Katra pasniedzēja lekcija deva ko jaunu, kas noderēs dzīvē. "Nevarēju pat iedomāties, ka, lai pareizi nopētu, vajadzīgas vismaz septiņas slotiņas, jo līdz šim iztiku ar vienu, divām. Uzzināju, kā pašam pagatavot un pielietot gan skrubīšus, gan eļļiņas no pašu dārzā un pļavās augošiem augiem. Šie kursi bija īsta dzīves skola," saka D. Pužule. Arī Jānis Zelčs par daudzajām pirtslotām bijis pārsteigts. "Katra - ar savu nozīmi, katras lietošanā savas iespējas, ko slotiņa var sniegt. Iegūti komunikācijas prasmes pamati pirms pirts procedūras un pirtī, kas ir pamats tālākajam darbam. Retais zinās, kāpēc vienas pirts procedūras laikā nepieciešami vismaz četri ūdens trauki - kā ar karstu, tā aukstu ūdeni," stāstījumu turpina J. Zelčs. Viņš piebilst, ka, atšķirībā no citām mācībām, kur pirtī lieto daudz ūdens, šeit viss bijis ļoti pārdomāti un praktiski.

Liels pretlīdzeklis modernām kaitēm

IRĒNA BALTIŅA zina stāstīt, ka viņas laukos Rēzeknes pusē pirts ir bijusi vienmēr, kopš viņa sevi atceras. Pirtslietas Irēnai bija zināma pieredze, taču vairāk paļāvusies uz savām sajūtām. "Gribējās paplašināt zināšanas par pirts rituāliem, jo latviešiem pirts ir daudz vairāk nekā vieta, kur vienkārši nomazgāties. 21. gadsimta straujais skrējieni cilvēkam liek domāt, ka laika paliek arvien mazāk. Rezultātā veidojas stress, depresija, bezcerība, nomāktība un hronisks nogurums. Pareizs un regulārs latviskais pirts rituāls ir liels pretlīdzeklis šim modernajam cilvēku kaitēm," stāsta I. Baltiņa. Arī viņai šī skola deva iespēju apgūt zināšanas par karsēšanos, pēršanos, pirtslotiņām, kontrastprocedūrām, zāļu tējām, par skaistumprocedūrām pirtī, skrubjiem, maskām, par dzintara izmantošanas daudzveidību. "Šīs zināšanas ir nepieciešamas un vajadzīgas, lai gaidīto un patīkamo sajūtu vietā nenodarītu sev un saviem tuvajiem cilvēkiem pāri. Pirts skolā mēs mācījāmies visu darīt pareizi, - kā tikko ko jaunu uzzinājām, tā tūlīt visi praktiski izmēģinājām," piebilst Irēna Baltiņa.

Atmodināt visas cilvēka maņas

Pirtszinības apguvušais Jānis Zelčs tagad zinās, ko var panākt ar kontrastprocedūrām, kam der dzintars, ko nozīmē masāžas ar 'samuraju nūjiņām'. Pirtī cilvēks iet ne tikai izsvīst,

Sertifikāti saņemti.

Pirtszinības ieguvušie visi kā viens atzina, - mācīties bija ne tikai interesanti, bet arī noderīgi. Pirts latvietim vienmēr būs vieta, kur tapt tīram fiziski un garīgi. Viņu ieteikums, pirtī ejot, sekot savām sajūtām, ieklausīties sevī, jo neviens, izņemot sevi pašu, nezina, kas ir labākais tieši tev. Ļaušanās sajūtām pirts rituāla laikā ir ļoti būtiska. Taču prasmīgs pirtnieks spēs cilvēkam radīt vidi un apstākļus, lai būtu iespējama pašsakaršana.

Foto - no personīgā arhīva

pirtniekam jāprot atmodināt visas maņas - smaržas, skaņas, gaismu, garšas, taktīlās sajūtas. Mazsvarīgi nav arī apgūtie sanitārijas un higiēnas noteikumi, lai uzturēšanos pirtī padarītu patīkamu un veselīgu. Pirtniekam jāprot ievērot pēršanas virzienus, secību, jāzina spēka vārdi, tautasdziesmas, lai panāktu konkrētu mērķu piepildīšanos. Pirti pareizi apvienojot ar peldināšanu, var panākt izmaiņas apziņas stāvokli, kurā var atrast jaunas iespējas atrisināt gadiem krājušās problēmas. "Gribas pateikties pirts saimniecei Ivetai Supei par iespēju mācīties praksē tieši viņas pirtī. Pirtī Balvu ezera krastā mūs sagaidīja jau iekurināta un mājīga. Arī Maruta Castrova pielika daudz pūļu, lai Pirts skolu noorganizētu tuvāk mājām. Tagad par pirti un iespējām, ko tā var sniegt, ir pilnīgi cits priekšstats. Iegūta sapratne, ka šajā jomā pilnve-

doties var bezgalīgi, sevišķi, ja iet dziļāk fiziskajās, enerģētiskajās, garīgajās un medicīniskajās praksēs," uzskata J. Zelčs. Irēnai Baltiņai noderīgas bijušas Zeltītes Kavieres nodarbības par ārstniecības augiem, drogām, tējām, uzlējumiem, to gatavošanu un pielietojumu. "Enerģiska sieva ar bagātu zināšanu pūri, aizrautīgu stāstījumu, interesantiem piemēriem - varētu klausīties vēl un vēl. Vilnis Brils ieinteresēja par dzintara izmantošanu pirts procedūrās. Daudz zināšanu deva Pirts skolas pasniedzēji Vilnis Lejnīks un Nauris Zutis, arī Inga un Dzintra, kas mēroja tālo ceļu uz Balviem. Mēs visi izjutām patieso cilvēkmīlestību, ar kādu viņi vadīja savas nodarbības," uzskata I. Baltiņa.

Visi kursanti nokārtoja Pirts skolas eksāmenu un saņēma sertifikātus, kas apliecina viņu iegūtās zināšanas.

Kā vērtējat ieguvumus Pirts skolā?

AINA KEIŠA: -Katram cilvēkam ir kaut kas tāds, ar ko saistās pozitīvas emocijas. Man jau kopš bērnības tā ir pirts, tāpēc, uzzinot par iespēju papildināt zināšanas par pirti išanu, biju apņēmības pilna piedalīties. Šo lēmumu nenožēloju, jo Pirts skolā bija iespēja salīdzināt savas zināšanas ar šajā jomā viedāku cilvēku zināšanām un paņemt sev vajadzīgo. Patika grupas biedru vienkāršība, humors, skolotāju nopietnā attieksme, ar kādu viņi vadīja kursus. Uz nodarbībām braucām ar prieku. Man pašai īpaši noderīga šķita Zeltītes Kavieres vadītā nodarbība par ārstniecības augiem. Lektore ne vien stāstīja par ārstniecības augiem, bet arī dalījās savā dzīves gudrībā. Interesantas bija lekcijas par dzintaru, - nekad nebiju iedomājusies, ka dzintaru var izmantot fitoterapijā. Vislielākais ieguvums bija praktiskās nodarbības ar Nauri, Vilni, Dzintru un Ingu, kuru laikā mācījāmies ne tikai pēriena pamatprincipus, bet arī veidus, kā relaksēties, atgūt spēkus un možumu. Priecājos, ka vairāki kursabiedri saņēmas izbaudīt lietas, par kurām pirms tam teica, - nekad! Piemēram, ledainu ūdens dušu pēc pirts. Visiem, kas vēl domā, vai ir vajadzība tērēt naudu un piedalīties šādosursos, iesaku nešaubīties, jo kursos pavadītais laiks ir laiks sev, savai veselībai un labsajūtai.

MAIJA BUDEVIČA: -Man ir gandarījums, ka šāds Pirts skolas ievadkurss apgūts un ka tas notika tieši Balvos, - nebija jāmeļo tāls ceļš uz zinību apguvi. Man jau sen bija interese par procesiem pirtī, kaut gan pati līdz šim nebiju kaislīga pirts baudītāja. Kursos sapratu un izjutu, ka pirts var dot arī baudu, uzmundrinājumu un pacilātu garastāvokli ilgām laikiem, un ka pirts nav tikai vieta, lai nomazgātos. Viss, kas šajās mācību dienās apgūts, dos stimulu biežāk apmeklēt pirti, pielietot dažādas procedūras un turpināt papildināt zināšanas, jo ievadkurss ir tikai maza daļiņa no pirts meistaram nepieciešamajām iemaņām.

INETA LUKSTE: -Par Pirts skolu uzzināju no sludinājuma "Vadugunī" un ļoti priecājos, ka šādas nodarbības paredzētas arī Balvos. Pieteicos ar domu iegūt praktiskas iemaņas pirts apmeklējumiem. Tā kā bija vēlēšanās uzzināt kaut ko jaunu, tad visas lekcijas un praktiskās nodarbības bija ļoti interesantas. Skolotāji ir lieliski - katrs sava aroda meistars. Par sirsniņu, sapratni, labestību gribu teikt lielu paldies ikvienam, ar kuru es biju kopā šajosursos. Īpašs paldies pirts kurinātājiem un ūdens nesējiem. Tagad iegūtās zināšanas jānostiprina regulāros pirts apmeklējumos.

Ja arī tevi interesē senas, unikālas zināšanas pirtniecībā, veselīgs dzīvesveids un tas, kā mijiedarbībā ar dabu gūt dvēseles harmoniju, aicinām apgūt akreditētas profesionālās izglītības programmas PIRTNIEKS un PIRTS MEISTARS.

Iespēja mācīties neformālajās izglītības programmās PIRTZINIS un DZINTARS PIRTĪ.

Piedāvā profesionālās kompetences novērtēšanu PIRTNIEKA un PIRTS MEISTARA kvalifikācijas piešķiršanai.

Vairāk informācijas pa telefoniem 25447393, 28603442 vai 26162614 (Maruta Castrova, Balvi), e-pasts: info@pirtsskola.lv

Uzņēmējdarbība

Ideāla ziema meža darbiem

Viens no mūspuses lielākajiem mežizstrādes uzņēmumiem joprojām ir SIA "Žiguru MRS", kuru vada PĒTERIS KUZMANS. Aizvadītais gads uzņēmumam bijis veiksmīgs, arī šis sācies neslikti, - viņš atzīst. "Šī ir ideāla ziema darbam mežā. Sen tādas nav bijis, kad ir sasalis, bet nav dziļa sniega. Prieks strādāt," saka P.Kuzmans.

Zāgē, izved, gatavo augsni

Protams, labāk būtu, ja sals būtu uznācis decembrī, kad lija un lija, un ja pavasara tuvums nebūtu jūtams jau februārī, bet pagaidām mežā strādāt var augsnē vēl turas sasalums un arī virskārtā nav lieka ūdens. SIA "Žiguru MRS" veic mežizstrādi galvenokārt valsts mežos Žiguros, Viļakas un Kupravas pusē, sagatavotos kokmateriālus izved un nogādā balķu pieņemšanas vietās. Vasarā vēl strādā meža atjaunošanas darbos, sagatavojot augsni. Pērn uzņēmums galvenās izmantošanas cirtēs jeb kailcirtēs sagatavoja vairāk nekā 40 tūkstošus kubikmetru koksnes, retināšanas cirtēs - vairāk nekā 11 tūkstošus kubikmetru koksnes. Augsne sagatavota 702,9 hektāru platībā. Uzņēmums strādā ar savu tehniku. Kokvedēju automašīnu šoferi un mežizstrādes tehnikas operatori ir uzņēmuma strādnieki. Mežizstrādes darbos strādā arī individuālā darba veicēji. Vai uzņēmums uz viņiem vienmēr var paļauties, - jautāju vadītājam. "Gadās, ka kāda brigāde aiziet meža darbos, piemēram, pie kāda zemnieka. Viss atkarīgs no samaksas. Iespējams, kāds par darbu samaksā skaidrā naudā uzreiz," saka P.Kuzmans. Arī SIA "Žiguru MRS" šogad strādā zemnieku saimniecību mežos. Arī privātpašnieki steigz izmantot laika apstākļus, sasalumu, lai izgrieztu mežus purvainās vietās.

Balķiem cenas turas

SIA "Žiguru MRS" strādā ilgtermiņa cirtēs, kas nozīmē, ka gadā viņiem jāizstrādā noteikts daudzums kubikmetru koksnes valsts mežos. Uzņēmums šo daudzumu sadala periodos, lai cilvēkiem darbu būtu nodrošināts visu gadu. "Ja mēs ļoti pacenstos, iespējams, ar darbiem tiktu galā ziemas mēnešos, bet mežizstrādi

Foto - no personīgā arhīva

izved kokmateriālus. Šogad SIA "Žiguru MRS" galvenajās cirtēs jāizstrādā aptuveni 40 tūkstoši kubikmetru kokmateriālu, kas ir tikpat, cik pērn. Retināšanas cirtēs nedaudz mazāk - aptuveni 7 tūkstoši kubikmetru. Akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" Ziemeļlatgales mežsaimniecības izsludinātais iepirkums par augsnes sagatavošanu noslēgsies tikai februāra beigās, tad uzņēmumā kļūs zināms, cik lielas platības augsnes būs nepieciešams sagatavot šajā gadā.

ietekmē laika asptākji - arī ziemas mēdz būt dažādas. Tas ir sezonas darbs. Kad sākas šķidonis, iestājas aizliegums smagajām mašīnām braukt pa ceļiem. Arī cilvēkiem ir savas saimniecības. Tādēļ pavasarī tehniku liekam malā, remontējam, cilvēki dodas atvaļinājumos," skaidro P.Kuzmans. Līdz šim mežizstrādes apjoms bijis pietiekams un par jaunām mežu izstrādes platībām nav bijis jādomā. Ja ilgtermiņa darbi beigsies, uzņēmumam, iespējams, nāksies startēt konkursos. Tagad uzņēmumā ir tikai 28 strādnieki, pārējie ir individuālā darba veicēji. Runājot par atalgojumu un kokmateriālu cenām, uzņēmuma vadītājs uzskata, ka kokvedēju automašīnu šoferi un mežizstrādes tehnikas operatoriem izpeļņa meža darbos ir laba, ja vien darbs veicas. Balķu cenas arī turas labas, bet bērza papīrmalkai otrs gads, kā cenas ir zemas. Vai nu atdot papīrmalkā, vai vienkārši malkā, cenas starpība nav liela, ņemot vērā transporta izdevumus. "Somī, zviedri regulē šīs cenas. Kokmateriālus ved no Krievijas, Baltkrievijas," pieredzējušais mežizstrādātājs skaidro situāciju. Uzņēmuma pluss ir tas, ka viņi nav nevienam

parādā. Lai iegādātos jaunu tehniku, savēl jostas, kā paši smejas, nevis ņem kredītu.

Nav vērts remontēt

Mežizstrādes tehniku, tāpat kā jebkuru citu mašīnu, nav vērts remontēt, ja tā nokalpojusi savu laiku. Protams, ir lietas, kas prasa tūlītēju remontu, jo bez tā tehnika nekust no vietas, tomēr lielos vilcienos tehniku uzskata par nolietotu, ja tā nokalpojusi četrus - piecus gadus. "Firmai, ar kuru sadarbojamies, Rīgā nav laukuma, kur nolietoto tehniku izjaukt un uzglabāt pa daļām. Atbrauc somi un aizved to projām tādu, kāda tā ir. Tur, iespējams, nolietotās detaļas nomaina ar jaunām, kaut ko piekrāso, uzlabo, atbrauc latvieši un nopērk to pa otram lāgam, - smejas P.Kuzmans. Visvairāk mežizstrādes tehnikai, piemēram, bojājoties tādi tandēmi, kur tilti *sajūgti* kopā. Tos var nomainīt, bet eļļa tek tik un tā. Uzņēmums pēdējoreiz jaunu tehnikas vienību iegādājies aptuveni pirms pusotra gada. Tā īpašumā vēl atrodas SIA "Žiguru MRS" agrākā administratīvā ēka, ko pagaidām neviens vēl nav izrādījis vēlēšanos iegādāties.

Kūpinājumiem neatmet ar roku

Kopš gada sākuma Latvijas pārtikas ražotājus, tostarp arī mājražotājus, satraukusi ziņa par Eiropas Savienības regulas prasību, saskaņā ar kuru no latviešu ikdienas galda var pazust kūpinājumi. Pie visa vainīgs bēdīgi slavenais benzopirēns!

Ar šī gada 1.septembri spēkā stāsies jauni ES pārtikas ražošanas noteikumi, ko pirms trim gadiem vienbalsīgi pieņēma Eiropas Komisija. Neviens valsts neprotestēja. Arī Latvija. Tika noteikts triju gadu pārejas periods. Kad līdz noteikumu stāšanās spēkā brīdim palika nepilns gads, Polija nolēma apstrīdēt jauninājumu. Atmodās arī Latvijā, kur kūpinātā produkcija ir ne vien delikatese, bet iecienīta arī ikdienas galdā. Pašlaik Eiropas Komisija piedāvā ražotājiem iespēju pierādīt, ka viņu produkcija nesatur cilvēka veselībai kaitīgas vielas.

Pērn izstādē "Rīga Food" kopējā stendā ar citiem mūspuses uzņēmējiem piedalījās arī INESE MATISĀNE no Viļakas novada Šķilbēnu pagasta. Viņa izstādes apmeklētājiem piedāvāja mājās gatavotus kūpinājumus. Inese stāsta: "Ar mājās gatavotu kūpinājumu realizāciju nodarbojamies salīdzinoši nesēn.

Par šo darbības veidu ieinteresējos, apmeklējot kādu mājražotājiem organizētu semināru, pēc kura pierēģistrējos kā mājražotāja. Sākotnēji tas mums bija tāds kā hobijs. Gatavojot kūpinājumus, vīrs eksperimentēja. Pamazām iegādājāmies ražošanai nepieciešamo inventāru, uzbūvējām žāvētavu. Eksperimentējam arī ar malku, ko izmantojam žāvēšanai. Žāvēšanas procesā izmantojam gan alkšņa, gan ābeles malku. Atšķirība ir! Kūpinājumi ir gan gaišāki, gan tumšāki. Pēdējā laikā par kūpināšanā izmantojamo malku un citiem jautājumiem daudz raksta presē. Jaunumiem sekojam līdz. Taču galvenais ir, ko uzrāda kūpinājumu analīzes par pieļaujamo benzopirēna daudzumu. Pagaidām šo nodarbi esam nedaudz pabīdījuši malā, jo primārais mums ģimenē ir mazulis, bet domājam to turpināt, jo papildus ienākums ģimenes budžetā tomēr ir, kaut arī nevarētu teikt, ka ļoti liels. Saražot var daudz, bet galvenais ir atrast klientus. Savu produkciju tirgojam *zaļajos* tirdziņos Balvos, Gulbenē. Žēl, ja šis bizness Latvijā zustu." *Zaļajos* tirdziņos un gadatirgos ar kūpinājumiem tirgojas daudzi. Viņiem šis bizness ir svarīgs kā ienākumu avots un iespēja izdzīvot savā zemē. Jaunākā informācija vēsta, ka

Īsumā

Iepirkumos lielākoties piedalās svešie

Pašvaldības, tostarp arī mūspusē, katru gadu izsludina desmitiem iepirkumu, kuros savstarpēji konkurē uzņēmumi no visas Latvijas. Iepirkumos, kā zināms, uzvar tie, kuri darbu veikšanā vai produkcijas vai preču piegādē piedāvā zemāko cenu. Pērn Balvu novads bija izsludinājis 49 iepirkumus, šogad izsludināti jau 9 iepirkumi: malkas piegādei Kubulu pirmsskolas iestādei "Ieviņa", ēdināšanas pakalpojumu sniegšanai pašvaldības iestādē "Pansionātā "Balvi"", tehniskās dokumentācijas izstrādei Amatniecības un Balvu Valsts ģimnāzijas internātu rekonstrukcijai un citus, - informēja novada juriskonsulte Inga Puriņa-Eglīte. Amatpersona atzīst, ka mūspuses uzņēmumi jeb savējie iepirkumos piedalās samērā maz. Pētījums šajā ziņā nav veikts, taču atmiņā no savējiem palicis uzņēmums "Senda Dz", "Nord Elektra" vai bijušais "Rīts", - secināja amatpersona. Krietni mazāk iepirkumu izsludina Baltinavas novads, kas ir mazāks arī teritorijas un iedzīvotāju skaita ziņā. Nesēn noslēdzies iepirkums par malkas piegādi novada pašvaldības iestādēm, kā arī par pārtikas produktu piegādi izglītības iestādēm. Malku baltinaviešiem piegādās SIA "Ludzas MRS", bet pārtikas produktus vairāki uzņēmumi, piemēram, pienu un piena produktus - uzņēmums "Rankas piens", maizi - "Ludzas maiznīca", bakaleju, svaigus dārzeņus - "Marijas centrs", kartupeļus - zemnieks Raimonds Ločmelis. Kā atzina pašvaldības speciāliste Sarmīte Tabore, vietējais zemnieks ir vienīgais no savējiem ražotājiem, kurš piedalījies pārtikas iepirkumā un ieguvis tiesības piegādāt savu produkciju. Mazāku projektu realizācijā ir piedalījies arī uzņēmums SIA "Kalna nami" no Kubuliem.

Noteikts valsts atbalsts meža nozarei

Lai veicinātu nozares ilgtspējīgu attīstību un konkurētspēju, noteikts finansiāls valsts atbalsts meža nozares attīstībai. Valsts atbalsts meža nozares attīstībai paredz veicināt sabiedrības informēšanas un izglītošanas programmu un projektu īstenošanu, tostarp skolu jaunatnes izglītošanas pasākuma konkursu "Mūsus mazais pārgājienis" un "Meža dienas 2014" nodrošināšanu. Plānots arī turpmāk atbalstīt izstādi "Iepazīsties - Koks!", kuras mērķis ir pārskatāmi attēlot Latvijas meža nozari, izceļot katru posma - meža audzēšanas, aizsardzības, izstrādes, koksnes pārstrādes - sasniegumus. Paredzēts arī atbalstīt meža zinātniskās izpētes projektus, kas ļauj saražot nozares produktus ar palielinātu pievienoto vērtību, kas dod lielāku ieguldījumu tautsaimniecībā.

Ceļu uzturēšanā nekas nemainās

Kopš 11.februāra mainījies ceļu uzturēšanas sistēma Latvijā, kas konkrēti neattiecas uz ceļu uzturēšanu. Līdzšinējā akciju sabiedrība "Latvijas autoceļu uzturētājs" ir pārtapusi par valsts akciju sabiedrību. "Iedzīvotājiem nav jāuztraucas, jo ceļu uzturēšanā tas neko nemaina. Ceļu uzturēšanas klases nemainās, normatīvi tāpat. Izmaiņas ir vienīgi pašā sistēmā. Slikta ziņa mums pašiem ir tā, ka turpmāk ceļu uzturētājiem aizliedz piedalīties meža ceļu izbūvē, kas bija aptuveni 25-30% no darbu apjoma. Līdz ar to līdz gada beigām būs spiesti atbrīvot no darba 8-10 cilvēkus," pastāstīja VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" Balvu nodaļas vadītājs Staņislavs Adamovičs.

Eiropas Komisija ir gatava apspriest iespēju pieļaut atkāpes Latvijas kūpinājumu ražotājiem. Savukārt Latvija apņēmusies iesniegt datus par tradicionālās kūpināšanas tehnoloģiju īpatnībām un labas ražošanas prakses piemērošanu.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Ekspresintervija

Tic, ka veicinās Latvijas izaugsmi

ARITA VOIKA, "Vice Mis Balvi 2013" titula ieguvēja

Kādi ir patīkamākie brīži, kuri īpaši palikuši atmiņā no aizvadītā "Mis un Mistery Balvi 2013" skaistumkonkursa?

-Patīkamākais brīdis bija fināls. Uzskatu, to izdevās maksimāli izbaudīt un izdzīvot labākās emocijas. Jutos lieliski un biju patiesi laimīga. Viss konkursa sagatavošanās laiks bija pavadīts ļoti pozitīvā un jautrā atmosfērā, tādēļ grūti izcelt arī kādu konkrētu kuriozu gadījumu.

Vai seko ziemas olimpiskajām spēlēm Sočos un kura Latvijas sportista gaitām jūti līdzīvisvairāk?

-Cenšos sekot. Līdzīgi jūtu Latvijas hokeja izlasei, Martinam un Tomasam Dukuriem, kā arī, protams, iepriecināja brāļu Šicu uzvara. Kā olimpiskais vēstnesis Balvos olimpiskajā dienā ir piedalījies Andrejs Rastorgujevs, tāpēc sekoju līdzīgi arī viņam. Vēl ceru uz lieliskiem sasniegumiem bobslejā. Savukārt izvēlēties kādu vienu ziemas sporta veidu, kas patīk vislabāk, ir grūti. Man labāk patīk vasaras sporta veidi.

Kādas rakstura īpašības, Tavuprāt, piemīt istam latvietim?

-Manuprāt, īsti latvietis ir sirsnīgs, viesmīlīgs, strādīgs, taču arī skaudīgs un reizēm pesimistisks.

Ko dari un iesaki citiem darīt brīžos, kad ir slikts garastāvoklis un šķiet, ka pasaule pret Tevi ir sazvērējusies?

-Šādos brīžos sportoju vai nu sporta klubā, vai arī izdejojos kādā ballītē Vecrīgā. Sportojot izdalās laimes hormons - endorfīns, tāpēc iesaku arī citiem sliktā garastāvokļa gadījumā saņemties un izkustēties.

Uzbur nākotnes ainu un pastāsti, kādu iedomājies savu dzīvi pēc 20 gadiem?

-Par tik tālu nākotni vēl nedomāju. Ceru, dzīve dos lieliskas iespējas un izaicinājumus, lai sevi pilnveidotu un pierādītu, veidotu lieliskas, neaizmirstamas un nodēras atmiņas. Es arī ticu, ka būšu sieviete, kura būs veicinājusi Latvijas izaugsmi.

Vai kādreiz esi pārliecinājusies par teiciena "Visgardāk smejas tas, kurš smejas pēdējais" patiesumu?

-Nē. Es arī neuzskatu, ka šis teiciens vispār ir derīgs vai būtu jāņem vērā. Savukārt esmu pārliecinājusies par teicienu: "Viss, kas notiek, notiek uz labu!"

Kāda pētījuma rezultāti liecina, ka sieviešu draudzība ir stiprāka par vīriešu. Vai tam piekrīti?

-Izlasot šī pētījuma secinājumus, varētu piekrist, ka sieviešu draudzība ir stiprāka un patiesāka. Manuprāt, tikai ārkārtas situācijās vai nelaimēs saprotam, kuri ir mūsu īstie draugi. Un viņi var būt gan vīrieši, gan sievietes.

Vai atbalsti uzskatu, ka vīriešu un sieviešu pienākumiem jābūt stingri nodalītiem?

-Fiziskā izturība, emocionālā stabilitāte un loģikas pielietošana ir vīriešu stiprās puses. Savukārt intuīcija, pacietība un spēja koncentrēties uz vismaz desmit lietām vienlaikus ir sieviešu stiprās puses. Neuzskatu, ka jābūt stingri nodalītiem pienākumiem, taču kaut kādam sadalījumam pēc spējām jābūt.

Kā plāno pavadīt šīs nedēļas nogali?

-Tā kā vairāk nekā mēnesi neesmu bijusi Rīgā, noteikti aiziesu ar draudzenēm paballēties, taču svētdien mācīšos.

Šodien vārdadienu svin Eleonora un Ariadne. Ko novēli ikvienai šo vārdu īpašniecei, kā arī saviem tuviniekiem, draugiem un lasītājiem?

-Eleonorām un Ariadnēm novēlu pārsteigumiem bagātu un priekpilnu dienu, lasītājiem - jaukas brīvdienas un patīkamu olimpiādes noslēgumu. Savukārt vismīļākie un siltākie sveicieni ir manam brālītim Adrianam, kuram rit ir vārdadiena, kā arī brālīša krusttēva meitiņai Emilijai viena mēneša jubileja.

Dzimto valodu –

Šodien, 21.februārī, Latvijā un visā pasaulē jau 14.gadu notiek Starptautiskās dzimtās valodas dienai veltīti izglītojoši pasākumi, kuru mērķis ir veicināt valodu un kultūru daudzveidību. Aptuveni puse no pasaules valodām ir apdraudētas un atrodas uz izmiršanas sliekšņa, tādēļ valoda ir nozīmīgs pamats valsts un kultūras pastāvēšanai, kas ir spēcīgākais tradīciju uzturētājs un palīdz saglabāt un nodot vēstījumu nākamajām paaudzēm par to, kas mēs esam un kāda ir mūsu kultūra. Arī mūspusē, tāpat kā citviet Latvijā un pasaulē, dzīvo un daudzus gadus līdzās pastāv dažādas etniskas grupas. Katrai no tām ir sava dzimtā valoda, kas veido saikni starp pagātni, tagadni un nākotni, uztur piederību savas tautas un valsts tradīcijām un palīdz nezaudēt savas izcelsmes izjūtu.

Šūpulī ieliktu valodu aizmirst nevar

Viļakas novada pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļu administratore NADEŽDA KOZLOVSKA Latvijā dzīvo jau kopš pusaudzes gadiem – 15 gadu vecuma. Nadeždas dzimtā valoda ir baltkrievu, savukārt par savu otro dzimteni dēvē Latviju, kur uzsāka darba gaitas, iepazīna topošo vīru, izaudzināja divus dēlus, kā arī apguva latviešu valodu, kuru tagad dēvē par savu otro dzimto valodu. Viņa pārliecināta, ka valodu, ko miesīga māte ielikusi šūpulī, aizmirst nevar. Tas nav iespējams.

Piedzima Nadežda Baltkrievijā, Gomeļas apgabala pilsētā Mozir, pie Ukrainas robežas. Tā sanāca, ka jau kopš mazām dienām izveidojās ciešas saiknes ar Latviju, jo Jelgavā dzīvoja radnieki un vasarā allaž brauca atpūsties uz Zemgales pilsētu. Kādā no šādām reizēm Nadežda iepazinās un sadraudzējās ar latviešu meiteni vārdā Rasma, kura pierunāja iestāties un uzsākt mācības vietējā Zajenieku ekonomiskajā tehnikumā. Šķiet, meitenei, kura visu dzīvi pavadījusi citā valstī, iedzīvoties svešā zemē nav vienkārši. Viegli arī nebija un, kā stāsta Nadežda, vide Latvijā viņai bija absolūti sveša – nezināma valoda, kultūra un viss pārējais, kas saistās ar dzīvi mūsu zemē. Tomēr Nadežda bija apņēmīga un, intereses par Latviju vadīta, drīzumā spēra pirmos soļus latviešu valodas apgūvē. "Man ļoti patika latviešu dziesmas, lasīju grāmatas un ar patiku skatījos filmas, bet bija viena problēma – nesapratu latviešu valodu. Tas man ļoti nepatika, tādēļ nolēmu to iemācīties. Devos pie pasniedzējas un sarunāju, lai man velta laiku un latviešu valodu iemāca. Viņa atnesa 2.klases latviešu valodas mācību grāmatu un, ņemot vērā, ka skolā mācījos arī vācu valodu, apgūt latviešu valodu nebija grūti, jo alfabētu burti ir gandrīz vienādi. Tā iemācījos brīvi lasīt latviešu valodā. Protams, kad skolā atbildēju uz doto mācību vielu, studenti mēdza smaidīt. Arī joprojām, lai arī cik ilgi mācītos valodu, nav iespējams runāt pilnīgi tīrā latviešu valodā, nemaz nerunājot par garumzīmju lietošanu," ar smaidu sejā atceras Nadežda.

Pēc tehnikuma absolvēšanas Nadežda devās uz kādreizējo Balvu rajonu, lai uzsāktu darba gaitas. Izvēli doties uz mūspusi viņa atminas ar smaidu sejā un neslēpj, ka Ziemeļlatgalē nonāca kurioza pārpratuma rezultātā. "Man piedāvāja braukt uz Balvu rajonu, bet pārpratu un izklausījās, ka uz Bauskas rajonu. Vēlāk atnāca kursa audzinātājs un jautāja: "Kur es pierakstījos?" Atbildēju, ka došos uz Bausku, kas ir pavisam netālu! Pēc tam viņš mani pieveda pie kartes un parādīja, kur atrodas Bauska un kur - Balvi... Iepriekš par Latgali biju dzirdējusi, bet kas tā tāda ir un kur atrodas, īsti sapratnes nebija. Un kad aizbraucu uz Balvu rajonu, pārsteidza vietējo iedzīvotāju valoda. Latviešu valodu sapratu, bet šķita, ka viņi runā pavisam svešā mēlē. Izrādījās, tā ir latgaliešu valoda. Tas man bija vēl viens jaunums no pavadītās dzīves Latvijā," atceras Nadežda.

Viļakas novada pašvaldības darbiniece stāsta, ka, lai arī Latvijā pavadījusi teju visu mūžu, runāšana baltkrievu valodā ikdienā nekur nav zudusi. Nadeždai Baltkrievijā dzīvo māsas, ar kurām gandrīz katru dienu sazinās pa skype. "Lai arī bieži baltkrievu

Foto - A. Kirsanovs

valodā nesazinās, atliek man sākt runāt ar māsām, kā uzreiz valodu atceros un varu runāt pilnīgi brīvi. Savukārt ģimenē runājam gan latviešu, gan arī krievu valodā. Baltkrieviski gan nerunājam, arī dēli pārzina tikai dažus šīs valodas vārdus. Savulaik, kad bērnu vecmamma no Baltkrievijas ciemojās Latvijā, viņa runāja baltkrieviski un bērni ar jautājumu pilnām acīm uzreiz skatījās uz mani. Savukārt, kad uz Baltkrieviju devāmies kopā ar vīramāti, dažkārt piestrādāju par tulku," stāsta Nadežda. Viņa piebilst, ka mūsdienu globalizācijas apstākļos runāt par baltkrievu valodas pastāvēšanas apdraudējumu nav pamata, jo baltkrievi par savu valodu ļoti rūpējas un to aizstāv gluži tāpat, kā cilvēki Latvijā. Savukārt uz jautājumu, vai kādreiz plāno atgriezties dzimtajā Baltkrievijā, Nadežda stāsta, ka Baltkrievija, protams, ir un allaž sirdī paliks, kā viņas īstā dzimtene, bet ne mazāk mīļa ir arī Latvija, kur Nadeždai atrodas viss – ģimene, bērni un mazbērni: "Ejot gadiem, apciemojot savu dzimteni gribas arvien vairāk un vairāk. Tā ir nostalgija. Tajā pašā laikā, padzīvojot Baltkrievijā, skatiens drīzumā atkal cītīgi meklē ceļu Latvijas virzienā, kur ir mana ģimene un gadu gaitā iekrātās atmiņas."

Tulkojumā uz baltkrievu valodu

Mācieties un izkopiet savu valodu – Вучыцеся ўдасканалываць сваю мову
Mūsu valoda - mūsu lielākā vērtība - Наша мова наша найбольшая каштоўнасць
Es mīlu savu Tēvzemi - Я люблю сваю Айчыну

Tulkojumā uz moldāvu valodu (kirilicas alfabēts)

Mācieties un izkopiet savu valodu - ынвзцаць лимба воастрэ
Mūsu valoda - mūsu lielākā vērtība - лимба ноастрэ марэ драгосте
Es mīlu savu Tēvzemi - еу юбекс патрия мя

kopt un saglabāt

Foto - A.Kirsanovs

Nākotne bez latviešu valodas nav iedomājama. Nav svarīgi, kādā mēlē cilvēks runā – moldāvu, baltkrievu, beļģu vai franču, jo dzimtā valoda ir vērtība, kas jāmīl. Par to pārliecināti arī Balvu pamatskolas 6.b klases skolēni, kuri atzīst, ka latviešu valoda ir salīdzinoši grūta, tomēr ir vienprātīgi, ka mūsu senču valodu mācīties noteikti vajag. Bez tās Latvijas nākotne nav iedomājama. Savukārt latviešu valodas un literatūras skolotāja LARISA KRIŠTOPANOVA uzsver, ka viņai latviešu valoda ir dzimtā mātes valoda. “Ja nemīlētu latviešu valodu, droši vien arī nebūtu izvēlējusies mācīties par latviešu valodas skolotāju. Jau kopš 4.klases zināju, kādas profesijas prasmes un iemaņas vēlos apgūt, uz to arī mērķtiecīgi gāju. Tagad esmu šeit, Balvu pamatskolā, strādāju par latviešu valodas un literatūras skolotāju un to nenožēloju. Jāsaka liels paldies manai latviešu valodas skolotājai Bricei, kura man bija kā paraugs,” stāsta L.Krištopanova. Balvu pamatskolas skolotāja piebilst, ka diskusijas par latviešu valodas pastāvēšanu un rūpēm par tās saglabāšanu mūsu valstī allaž ir aktuāls jautājums. Tomēr viņa uzsver arī pazīstamās latviešu filoloģes Inas Druvietes teikto, ka patiesībā latviešu valoda nav nemaz tik ļoti apdraudēta, jo ir diezgan daudz cilvēku, kuri šajā valodā runā ikdienā. Tajā pašā laikā skolotāja ar nožēlu atzīst, ka dažkārt ir situācijas, kad dzimtajā Latvijā nākas justies kā ārzemēs. Tiesa, mūsu valstī ir arī daudz pilsētu, kas ir ļoti latviskas, tostarp Balvi.

Moldāvu valodā raksta pa vecam

Viļakas novada Kupravā jau teju pusgadsimtu, kopš 1973.gada, dzīvo NIKOLAJS GRIGORIDZA, kurš pēc tautības ir moldovs un, kā pats stāsta, Moldovā dzīvojošajiem raksturīga uzvārda īpašnieks. Nelielajā Austrumeiropas valstī, kas atrodas netālu no Melnās jūras un starp krietni lielākajām Rumānijas un Ukrainas zemēm, Nikolajs piedzima un dzīvoja ciemā Lingura. Kopš mazām dienām strādāja kolhozā, apguva pavāra profesiju un 1961.gadā devās uz Kaļiņingradas apgabalu, kur 8 gadus dienēja armijā. Kaļiņingradas apgabalā Nikolajam liktenis lēma iepazīties arī ar savu topošo sievu no Kārsavas, kuru, kā stāsta pats Nikolajs, *saņēma ciet* un apprecēja. 1968.gadā pēc kāzām jaunais pāris pārcēlās uz dzīvi Latvijā, Kārsavā, kur Nikolajs turpināja savulaik apgūt aroda prasmes izkopt ikdienā – strādāja par pavāru. Savukārt pēc pieciem gadiem dzīves ceļi viņu aizveda uz Kupravu, kur uzsāka strādāt vietējā rūpnīcā.

Lai arī Nikolajs mājvietu atradis mūspusē un savā dzimtajā pusē nedzīvo jau vairākus gadu desmitus, moldāvu valoda viņam, kā mēdz teikt, ir asinīs. Arī rakstīšana pēc tik ilgiem Latvijā nodzīvotiem gadiem īpašas grūtības nesagādā. Tiesa, ja ir nepieciešamība, Nikolajs joprojām raksta *pa vecam* – izmantojot kirilicas alfabēta burtus. Tas tādēļ, ka Moldova līdz 1989.gadam bija Padomju Savienības sastāvā. Savukārt līdz ar tās sabrukumu moldāvu valodas rakstībā atkal izmanto latīņu alfabētu. “Cilvēki dažkārt brīnās un jautā: “Vai tad tu vēl neesi aizmirsis savu dzimto valodu?” Allaž atbildu un esmu pārliecināts, ka lietas, kuras cilvēks kādreiz apguvis, tās nekad arī neaizmirsīs. Galu galā moldāvu valoda ir mana dzimtā valoda un, kā saka, sabiedrotais jau kopš bērna kājām. To aizmirst nav iespējams. Tiesa, ņemot vērā, ka dzīvoju Latvijā, ikdienā savā dzimtajā valodā runāt bieži nesanāk. Kupravā gan dzīvo pazīstams tautietis un arī rumānis, ar kuriem sasveicinos moldāvu valodā. Pārsvārā man visi draugi ir latvieši. Jāatzīst, latviešu valodu gan īpaši ļoti nesaprotu. Runāju krieviski,” neslēpj Nikolajs. Viņš piebilst, ka salīdzināt moldāvu un latviešu valodas ir grūti. Cilvēks, kurš moldāvu valodu pārzina, tā droši vien šķiet viegla. Savukārt citam valsts pārstāvim, lai to iemācītos, droši vien nāktos nedaudz *pasvist*. Tiesa, moldāvu un latviešu valodas alfabēts tikpat kā ne ar ko neatšķiras, jo rakstībā izmanto latīņu burtus.

Uz jautājumu, vai ikdienā savā dzīvesvietā nevēlētos sastapt vairāk savas tautības cilvēkus, lai varētu runāt dzimtajā valodā, Nikolajs atbild, ka tas nav tik ļoti svarīgi. Viņaprāt, galvenais, lai cilvēki būtu ļoti labi. Sliktie nav vajadzīgi. Arī ar vietējiem atradis

Foto - A.Kirsanovs

kopīgu valodu jau kopš brīža, kad spēra pirmos soļus Kupravā. “Grūtību pierast pie dzīves Latvijā un valodas barjeras nebija. Runāt krieviski iemācījies ātri, arī armijā sazinājāmie krievu valodā. Jā, moldāvu valoda ir mana dzimtā valoda, bet tiklīdz cilvēks nonāk sabiedrībā, kur runā citā mēlē, viņam jāpielāgojas. Piemēram, mazbērni strādā Vācijā. Šajā zemē nodzīvoja gadu un jau vāciski *špreko*. Savukārt radinieki, kuri dzīvo Anglijā, bez problēmām runā angliiski. Dažkārt dzīvē ir lietas, kad jāpielāgojas vairākumam. Viena no tādām atsevišķos gadījumos ir valoda. It īpaši, kad cilvēks aizbrauc strādāt uz svešu valsti,” uzskata Nikolajs.

Nikolajs piebilst, ka, lai arī dzimis un kādu laiku dzīvojis Moldovā, ar nostalgiskām domām par savu dzimteni un tās tradīcijām neaizraujas. Arī pārcelties uz patstāvīgu dzīvi Moldovā neplāno. Pēc tik daudziem Latvijā pavadītiem gadiem par savu dzimteni Nikolajs dēvē Latvijā, kur dzīvo pieradis. “Pēdējo reizi Moldovā biju pirms trīs gadiem. Jāteic, par notikumiem manā valstī, īpaši, ja runa iet par politiku, neinteresējos. Atklāti sakot, politiskās norises dzimtenē ir pat vienaldzīgas. Valoda un politika ir divas dažādas lietas. Politika iet un aiziet. Savukārt savu dzimto valodu atcerēšos vienmēr,” pārliecināts Nikolajs.

Brīvbrīdi sagatavoja A.Ločmelis

CILVĒK ZIŅAS

Katram burtam - savs zīmējums

Atzīmējot bērnu rakstnieces un mākslinieces Margaritas Stārstes 100 gadu jubileju, Tilžas pirmsskolas izglītības iestādē notika pasākums “Bērniības zemes valdnieci – 100”. Ciemos uz pasākumu ieradās pagasta bibliotekāre Ilze kopā ar Pasaku vecmāmiņu. Bibliotekāre bērniem pastāstīja par Margaritu Stārsti, visi apskatīja rakstnieces zīmētās un sarakstītās grāmatas. Bērnos interesi izraisīja grāmata “Pasaku ābece”, kurā katram burtam ir savs zīmējums. Kopā ar bibliotekāri bērni katram burtam izdomāja jaunu, tam atbilstošu vārdu. Visi uzmanīgi arī klausījās Pasaku vecmāmiņas lasīto pasaku no M.Stārstes “Saulītes svētki” grāmatas. Nobeigumā Pasaku vecmāmiņa aicināja nākt uz bibliotēku un kļūt par aktīviem lasītājiem, ko, protams, visi klātesošie arī apsolīja.

Pārtop māksliniekos un ļaujas krāsu priekam

Šonedēļ arī Krišjāņu pamatskolas skolēni iepazīs ar bērnu rakstnieces un mākslinieces Margaritas Stārstes grāmatīņām un apsveikuma kartīņām. Pagasta bibliotēkā 2., 5. un 7.klases audzēkņi un skolotāja Gunta Riža veidoja populāro M.Stārstes grāmatu varoni - Ziļuku. Pirmsskolas grupiņas bērņus un audzinātāju Viju Ločmeli bibliotēkā sagaidīja Pasaku feja un mazais Ziļuks. 3. un 4. klases kolektīvs kopā ar skolotāju Ivetu Socku iepazīs un apskatīja M.Stārstes grāmatas, bet pēc tam pārtapa māksliniekos - melnbaltu zīmējumu izkrāsoja visās varavīksnes krāsās. Tagad visi bērnu veidotie darbi rotā bibliotēkas sienu un iepriecina citus apmeklētājus.

P.S. 2.februārī Margarita Stārstē nosvinēja 100. jubileju, bet 18.februārī saņēmām ziņu, ka māksliniece, rakstniece, bērnu grāmatu autore mirusi.

NEDĒĻAS CITĀTS

“Kas lēni nāk, tas acimredzot pa “Latvijas Pastu” nāk...”

(No dzirdētas sarunas uz ielas)

Redakcija atvaidina visiem, kurus “Cilvēkziņas” aizvaidinājušas vai aizvainos

Jaundzimušie

Meitas vārdu nosapņoja. 13. februārī pulksten 9.20 piedzima meitenīte. Svārs - 3,840kg, garums 54cm. Meitenītes vecākiem Solvītai un Mārim Vilkiem no Kārsavas novada Salnavas pagasta šis ir trešais bērniņš. "Mūsu vecākajam dēlam Mairim jau 19 gadi, bet meitai Elvītai - 13. Līdz pat brīdim, kad bērniņš nāca pasaulē, 100% nezinājām viņa dzimumu. Tikai vienā no visām ultrasonogrāfijas pārbaudēm bebīss neslēpās, un arī vēl tad daktere pārliecinoši nevarēja apgalvot, ka tā ir meitenīte," stāsta nu jau trīs bērnu mamma. Pēc mazulītes nākšanas pasaulē vecāki viņai deva vārdu Keitija. Izrādās, to Solvīta nosapņojusi jau grūtniecības laikā. "Atceros, ka sapnī savējiem teicu: ja citu vārdu nevarat izdomāt, būs man Keitija. Par Keitiju viņu arī nosaucām," teic Solvīta. Viņa stāsta, ka mazo māsiņu mājās ar nepacietību gaida Elvīta, kura Keitiju redzējusi vien bildē, kuru vecāki aizsūtīja no telefona. "Izrādās, meita saraudinājusi visu saimi. No rīta tētis viņai piezvanīja uz skolu un pavēstīja prieku ziņu par māsiņas piedzimšanu. Viņa no savijņojuma sāka tik stipri raudāt, ka klasesbiedri nesaprata, kas noticis," stāsta Solvīta. Keitija nāca pasaulē 13. datumā, kuru daudzi uzskata par neveiksmīgu, bet Vilku ģimenei šis skaistlis līdz šim nesīs tikai veiksmi. "Vislabākais pierādījums tam ir meitiņas dzimšana," ir pārliecināta jaunā māmiņa. Jautāti, kādēļ izvēlējās braukt uz Balviem, Solvīta un Māris teic, ka šī pilsēta viņiem nav sveša. Balvos dzīvo Solvītas radī, turklāt uz šejieni viņa ne reizi vien mērojusi ceļu ar savu pašdarbības kolektīvu.

Vēl dzimuši:

18. februārī
pulksten 9.24
piedzima meitenīte.
Svārs - 2,660kg,
garums 48cm.
Meitenītes mamma
Silvija Georgica
dzīvo Alūksnes
novada Mālpupes
p a g a s t ā .

18. februārī
pulksten 18.43
piedzima meitenīte.
Svārs - 3,640kg,
garums 57cm.
Meitenītes mamma
Kristīne Mironova
dzīvo Alūksnes
novada Malienas
p a g a s t ā .

Iveiciens februāra jubitarēm cienjāmā vecumā!

99 GADOS
Medņevas pagastā
Melānija Dzanuška

97 GADOS
Balvu pilsētā
Anna Usāne

95 GADOS
Rugāju pagastā
Anastasija Sprudzāne

94 GADOS
Tilžas pagastā
Ženija Medne

93 GADOS
Baltinavas novadā
Anna Zelča
Rugāju pagastā
Antoņina Vītola
Viļakas pilsētā
Anna Prancāne

92 GADOS
Lazdukalna pagastā
Konstāncija Kutka
Vectilžas pagastā
Jānis Melnācis
Vecumu pagastā
Zinaida Meļņikova
Balvu pilsētā
Jezupate Zelča
Pansionātā
Bronislavs Martukāns

91 GADĀ
Baltinavas novadā
Rozālija Jermacāne
Tilžas pagastā
Anastasija Jermacāne
Leontina Martuzāne
Viļakas pilsētā
Nadežda Aleksejeva

90 GADOS
Lazdukalna pagastā
Marijanna Stērniniece
Medņevas pagastā
Devgasija Aleksandrova

Žiguru pagastā
Aleksandrs Kuzņecovs
Viļakas pilsētā
Agata Dubkeviča
Balvu pilsētā
Ņina Circene
Alma Treimane
Pansionātā
Dome Ločmele
Bronislava Ragovska

89 GADOS
Balvu pagastā
Zinaida Vasiļjeva
Rugāju pagastā
Helēna Zizlāne
Vectilžas pagastā
Antonija Krampuša
Balvu pilsētā
Olga Pavlova
Bronislava Skrača

88 GADOS
Baltinavas novadā
Antoņina Dektere
Bērzpils pagastā
Genovefa Tiltiņa
Šķilbēnu pagastā
Stepans Šakins
Vecumu pagastā
Anastasija Kokoreviča
Viļakas pilsētā
Aleksandra Brigadere
Balvu pilsētā
Zinaida Pužule
Nadežda Trahnova
Anastasija Pundure
Antons Mačs
Pansionātā
Marija Rušina

87 GADOS
Baltinavas novadā
Domicella Logina
Lazdulejas pagastā
Lucija Žogota
Vectilžas pagastā
Ilze Dobrovoļska
Viksnas pagastā
Marija Puka

Rasma Spravņikova
Marija Barsova
Viļakas pilsētā
Jadvīga Dukaļska
Anele Kokoreviča
Balvu pilsētā
Lidija Tarasova
Anna Jegorova

86 GADOS
Bērzpils pagastā
Jānis Kozāns
Briežuciema pagastā
Domicella Andrejeva
Medņevas pagastā
Bronislava Kokoreviča
Rugāju pagastā
Zinaida Griestiņa
Vecumu pagastā
Lidija Baikova
Valentīna Daščenko
Valentīna Jakovļeva
Žiguru pagastā
Lubova Zelča
Balvu pilsētā
Aleksandrs Beļikovs
Anna Jaunzemiece
Marija Lopotova

85 GADOS
Baltinavas novadā
Anna Keiša
Pēteris Keišs
Andrejs Rancāns
Māra Timohina
Kubulu pagastā
Aleksandrs Pučkovs
Lazdulejas pagastā
Helēna Circene
Medņevas pagastā
Mihalina Štotaka
Balvu pilsētā
Katrīna Salmane
Pēteris Keišs
Staņislavs Kurtišs

84 GADOS
Medņevas pagastā
Regīna Babāne
Rugāju pagastā
Agata Baranovska

Konstantīns Maslovskis
Tilžas pagastā
Laima Pauliņa
Vecumu pagastā
Paulīna Kokoreviča
Viļakas pilsētā
Valerjans Rundzāns
Balvu pilsētā
Arnolds Voicišs
Palmira Treimane
Antoņina Cibule
Zinaida Veselova

83 GADOS
Šķilbēnu pagastā
Ņina Kuzmina
Žiguru pagastā
Tadeušs Kuzmans
Viļakas pilsētā
Aleksandra Ivanovska
Jevģēnija Zikova
Balvu pilsētā
Ainis Kronītis
Genovefa Zujāne
Pansionātā
Arvīds Buliņš

82 GADOS
Briežuciema pagastā
Valentīna Drozdova
Lazdukalna pagastā
Irma Aldonija Rutka
Rugāju pagastā
Vera Voiciša
Šķilbēnu pagastā
Jevģēnijs Ločmelis
Anna Pužule
Viksnas pagastā
Zinaida Viļuma
Viļakas pilsētā
Valērija Locāne
Balvu pilsētā
Staņislavs Jaudzems
Jevģenija Grigorjeva
Vilis Ozoliņš

81 GADĀ
Baltinavas novadā
Tamāra Bogola
Anna Daukste
Bērzpils pagastā

Olga Pimenova
Bērzkālnes pagastā
Olga Miņina
Briežuciema pagastā
Anna Ločmele
Kubulu pagastā
Anastasija Kalvīte
Lazdulejas pagastā
Imants Berķis
Antoņina Coma
Susāju pagastā
Anna Augustāne
Šķilbēnu pagastā
Evelīna Strupkova
Tilžas pagastā
Staņislavs Ločmelis
Vectilžas pagastā
Vitālijs Ločmelis
Viksnas pagastā
Juris Keiselis
Zinaida Melne
Velta Medniece
Balvu pilsētā
Nikolajs Pokrovskis
Jausma Junkure

80 GADOS
Krišjāņu pagastā
Jāzeps Pujats
Kubulu pagastā
Selga Teilāne
Valentīna Ziediņa
Lazdukalna pagastā
Anna Lesniece
Medņevas pagastā
Anna Lapšāne
Žiguru pagastā
Anna Rožkova
Viļakas pilsētā
Lidija Šikova
Balvu pilsētā
Zinaida Petrova
Pāvels Frolovs
Osvalds Sebris
Valentīna Začeste

Notikums

Paldies, ka Jūs esat!

Valentīdiena, 14.februārī, jau trešo reizi piektā pastāvēšanas gada laikā Latgales Reģionālā atbalsta centra "Rasas pārles" vadība rīkoja pateicības pasākumu, kurā, pulcējot centra atbalstītājus pie rīta kafijas tases, teica 'paldies' par gadu gaitā sniegto palīdzību. Šajā dienā pašvaldības, iestāžu, uzņēmumu, zemnieku saimniecību pārstāvjus un vienkārši labus cilvēkus cienāja ar gardumiem, iepazīstināja ar pirms gada uzbūvētās Vecāku atbalsta mājas telpām, kā arī piedāvāja iespēju piedalīties divās radošajās darbnīcās.

Cilvēki, kuri ikdienā nežēlo ne laiku, ne materiālos labumus, palīdzot nelaimē nonākušiem bērniem, šoreiz paši saņēma dāvanas un uzklaušēja pateicības vārdus. "Jūs esat cilvēki, kuri ar sirdi redz un sajūt, cik ļoti ir nepieciešams atbalsts šīs mājas iemītniekiem. Visu "Rasas pārļu" iemītnieku vārdā gribu apliecināt jums mūsu cieņu un pateicību, kā arī cerību, ka sadarbosimies arī turpmāk. Paldies, ka Jūs mums esat!" uzrunājot sapulcējušos, teica centra direktore I.Andža.

Pateicas katram individuāli

Kamēr viesi cienājās ar sarūpētajiem gardumiem un malkoja kafiju, I.Andža pieminēja katra ieguldījumu krīzes situācijā nonākušo bērnu un pieaugušo atbalstam. Sīrnīgus pateicības vārdus izpelnījās Rugāju novada domes priekšsēdētāja Sandra Kapteine un dārzniece Daiga Moroza, kā arī Lazdukalna pagasta saimniecības daļas vadītāja Dzidra Šmagre. Par iespēju piekto gadu bez maksas lasīt "Vaduguni" pateicība izskanēja arī laikraksta kolektīvam. Paldies vārdus par gada nogalē uzdāvināto akvāriju ar krāsainām zivtiņām, kas tagad rotā atbalsta centra priekštelpu, teica arī balvenieša Pētera Knēģera ģimenei. Par ikdienā nepieciešamu preču atvēršanu pateicības vārdi izskanēja SIA "Rimi Latvija" veikala "Supernetto" vadītājai Veltai Supei. Ne mazums uzslavu par atbalstu I.Andža veltīja arī Alūksnes uzņēmumam "Best Lizings" (Einārs Karaļkova), Balvu veikalam "Agre Elektro" (Judīte Alvatāre, Zaiga un Miervaldis Jaudzemi), Ilgonim Punculim no firmas "Diogens Audio", kā arī Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Balvu brigādes inspektoram Aleksejam Kovšovam. Uzsverot, cik svarīgi bērniem uzturā lietot vitamīnus saturošās dzērienes, dārzeņus un augļus, I.Andža pateicās zemnieku saimniecībai "Dālders" (Irēna Paidere, Sandra Paidere, Jolanta Brezinska), kā arī atsaucīgajam pensionāru pārim Irēnai un Jurim Svilāniem no Lazdukalna pagasta. "Dzīve ir dzīve, un nekad nevar zināt, kāds liktenis gaida pašus vai arī mūsu bērnus un mazbērnus, tādēļ, ja ir iespēja, gribas atbalstīt un palīdzēt," savu nostāju labdarības jautājumā puda pensionāre Irēna Svilāne, kura ar centru "Rasas pārles" sadarbojas jau kopš tā pirmsākumiem. Vēlāk viesi iepazīs ar "Rasas pārļu" telpām, kā arī pagājušā gada martā ekspluatācijā nodoto Vecāku atbalsta māju, kur viņi ar neviltotu aizrautību piedalījās radošajās darbnīcās.

Biežāk cieš no emocionālās vardarbības

Lielu interesi izraisīja I.Andžas stāstījums par centra aktualitātēm. Īsi iepazīstinājusi ar "Rasas pārļu" pirmsākumiem, viņa pastāstīja par pērnā gada veikumu un statistikas rādītājiem. Kopš centra dibināšanas 2009.gadā, kad pusgada laikā tas savās telpās uzņēma 69 bērnus un 11 viņus pavadījis personas, pērn šis skaitlis jau bija 248 bērni un 31 pavadonis gadā. Direktore pastāstīja, ka dažādi vardarbības veidi parasti savijas kopā, piemēram, emocionālā un fiziskā, seksuālā, emocionālā un fiziskā vardarbība. 2013.gada statistiskā analīze par to, no kādiem prettiesisku darbību veidiem cietuši "Rasas pārles" nonākušie bērni, liecina, ka visbiežāk nākas saskarties ar emocionālās vardarbības ģimenē radītajām sekām (182 gadījumi), aiz šī vardarbības veida skaita ziņā seko vecāku nolaidības gadījumi (110), kas izpaužas kā mazu bērnu atstāšana bez uzraudzības, bērna pamatvajadzību nenodrošināšana utt. Minot piemēru vecāku nolaidībai, I.Andža pastāstīja: "Ziemā, kad sals pārsniedza -20 grādus, notika gadījums, kad vecāki aizgāja ciemos un pazuda uz trīs dienām. Bērnam nebija ne ēdamā, ne dzeramā, bet, lai kaut cik sasildītos, viņš naktis gāja laukā spēlēt futbolu."

Dusmu istaba. I.Andža pastāstīja, ka vardarbībā cietušie bērni uzkrātās dusmas un agresiju izlādē speciāli ierīkotajā Dusmu istabā. Tajā pavadītais laiks ir stingri limitēts, atbilstoši bērna vecumam, jo, pārsniedzot laika limitu, var iestāties gluži pretējs efekts. Viņa atklāja, ka pērnā gada nogalē istabā dusmu lēkmes rezultātā izsistas ne tikai tapsētās durvis ar visu rāmi, bet arī caurums pašās durvīs. I.Andža neslēpa, ka "Rasas pārļu" darbinieku ikdiena ir ne vien emocionāli grūta, bet dažkārt arī bīstama, tādēļ pagājušajā gadā, pateicoties ziedotājiem, darbiniekus apdrošināja pret nelaimes gadījumiem. Bērnu un darbinieku drošībai gaitēni, mācību un sporta telpas ir aprīkotas ar novērošanas kamerām.

Turpinot pagājušā gada statistiku, 49 gadījumos pret bērnu notikusi fiziska vardarbība ģimenē, 23 gadījumos – aizdomas par fizisku vardarbību ģimenē, 2 gadījumos – fiziska vardarbība ārpus ģimenes, 8 gadījumos pret bērnu vēsta emocionāla vardarbība ārpus ģimenes, bet 19 gadījumos bijušas aizdomas par emocionālu vardarbību ģimenē. 14 gadījumos ir bijušas aizdomas par seksuālu vardarbību ģimenē, bet 4 gadījumos bērns cietis no seksuālas vardarbības ģimenē. 12 gadījumos bērns ievietots centrā, rodoties aizdomām par seksuālu vardarbību ārpus ģimenes. Visapdraudētākie ir bērni vecumposmā no 7 līdz 12 gadiem. Statistika liecina, ka vairumā gadījumu tieši mātes bijušas vardarbīgas pret saviem bērniem (214 gadījumi).

I.Andža pastāstīja, ka pērn realizēts projekts "Sociālās palīdzības sniegšana", kura laikā Vecāku atbalsta mājā uzņemtas 28 vardarbībā cietušas sievietes un 13 centrā ievietoto bērnu vecāki: "Mēs cenšamies ar padomu, ar dažādām terapijas metodēm palīdzēt vecākiem atgriezt ticību sev, ticību tam, ka viņiem, varbūt ne gluži tik labi, kā rakstīts grāmatās, bet izdosies savu un bērnu dzīvi padarīt labāku." Arī šogad esam iesnieguši projektu, šoreiz, aizvietojojt vārdus 'vardarbībā cietušas sievietes' ar 'vardarbībā cietušas personas', lai rehabilitācijas programmā varētu uzņemt arī vīriešus, jo pagājušajā gadā pie mums nonāca kāds 3 bērnu tēvs, kurš cietis no vardarbīgas sievas rīcības." I.Andža uzsvēra, ka 2014.gads iesācies ļoti darbīgi un aizvadītajā nedēļā uzņemts jau 38. bērns šajā gadā, bet ciemiņu viesošanās dienā atbalsta centrā uzturējās 28 bērni un 5 pavadījis personas.

"Rasas pārles" gadās arī prieka stāsti, kad bērniem sameklē audžuģimenes un pēc centrā pavadītā laika viņiem nav jātiek ievietoti vai jāatgriežas bērnunamā, patversmē vai internātskolā.

Taujāta, kāda palīdzība aktuāla šobrīd, I.Andža atzina, ka jebkuru atbalstu pieņem ar pateicību – vai tas būtu sporta inventārs, vai transporta pakalpojumi, vai pašaudzēti dārza labumi, vai vienkārši bērniem veltīts laiks un uzmanība. Ilustrējot, cik nozīmīga ir šāda palīdzība, centra vadītāja minēja gadījumu, kad bērnu modes konkursu organizatore Elita Drāke pērn Ziemassvētkos noorganizēja centra iemītniekiem iespēju pirms Bērnu fonda rīkotā labdarības pasākuma visiem vienlaikus sapucēties vairākos Rīgas friziersalonus. "Daudzi no šiem bērniem pirmo reizi dzīvē bija Rīgā. Varat iedomāties 16-gadīgas meitenes prieku, pirmo reizi mūžā apmeklējot frizētavu?! Šie ir tādi piedzīvojumi, ko viņi atceras uz mūžu."

Apskata Vecāku atbalsta māju. I.Andža izrādīja treniņu zāli, atpūtas istabu un pirti, moderni iekārtoto virtuvi, kurā notiek pieaugušo un arī bērnu kulinārijas nodarbības, dzīves prasmju darbnīcas, kurās centra iemītnieki apgūst kokapstrādes, šūšanas un citas mājturības prasmes, kā arī ērti iekārtotās dzīvojamās istabiņas.

Mazliet bērniņas izjūtu. Uzskatāmi demonstrējot dažas no prasmēm, ko apgūst centra bērni un viņu pavadoņi, I.Andža piedāvāja ņemt rokās aparātus dekoratīvajai koka iededzināšanai un iededzināt koka dēlīšos piedāvātos zīmējumus, ko pieaugušie darīja tikpat aizrautīgi kā bērni.

Informē policija

Zog atstarotājus

14.februārī Balvos no sociālās mājas kāpņu telpā novietota velosipēda nozaga atstarojošos elementus. Notiek pārbaude.

Uzbrauc automašīnai

14.februārī Balvos 1993.gadā dzimis jauniešs vadīja automašīnu "Mercedes Benz", neizvēlējās laika apstākļiem atbilstošu drošu braukšanas ātrumu un iebrauca stāvošā automašīnā "BMW". Bojātas automašīnas.

Dzērumā ar velosipēdu un automašīnu

16.februārī pulksten 19 Balvu novada Bērzkalnes pagasta teritorijā 1962.gadā dzimis vīrietis vadīja velosipēdu 2,12 promiļu alkohola reibumā. Savukārt 13.februārī Rugāju novada teritorijā 1957.gadā dzimis vīrietis vadīja velosipēdu 1,78 promiļu alkohola reibumā. Sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli.

15.februārī Rugāju novada teritorijā 1975.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Golf" vienas promiles alkohola reibumā. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Zog bērniem prieku

17.februārī saņemts p/a "San-tex" iesniegums, ka Balvos, Bērzpils un Tautas ielu kvartālā esošajā bērnu spēļu laukumā, izdemolēts slidkalniņš. Notiek pārbaude.

Nokrit no trepēm

17.februārī slimnīcā Balvos ar muguras traumām nogādāja 1972.gadā dzimušu vīrieti, kurš darba laikā p/a "San - Tex" nokrita no trepēm. Uzsākts kriminālprocess.

Zini un piedalies

Balvu novada gada balva kultūrā “Mūsu lepnums”

Sākusies Balvu novada gada balvas kultūrā “Mūsu lepnums” pieteikšanās.

UZ NOMINĀCIJĀM VAR PIETEIKT:

- jebkuras kultūras iestādes (tautas/ saieta/ kultūras namu, bibliotēku, muzeju) aktivitātes un radošus kultūras cilvēkus;
- mūzikas un mākslas skolu aktivitātes;
- privātpersonu un sabiedrisko organizāciju kultūras aktivitātes.

PIETEIKŠANĀS BALVAI NOTIEK:

- elektroniski, aizpildot anketu - www.balvi.lv
- saņemot anketas Izglītības, kultūras un sporta pārvaldē Balvos, Sporta ielā 1, Balvu Kultūras un atpūtas centrā, Balvu Centrālajā bibliotēkā, pie tautas un saietu namu vadītājiem un pagastu pārvaldēs;
- aizpildot anketu, ko var izgriezt no laikraksta “Vaduguns” un “Balvu Novada Ziņām”.

Aizpildītas pieteikuma anketas (izņemot elektroniski aizpildītas) jāiesniedz Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldē, Balvos, Sporta ielā 1, līdz šī gada 1.martam. Pagastos anketas var iesniegt kultūras darba organizatoriem, kuri tās iesniedz Izglītības, kultūras un sporta pārvaldē.

Ar Balvu novada gada balvas kultūrā “Mūsu lepnums” NOLIKUMU var iepazīties Balvu novada mājaslapā: www.balvi.lv

IETEIKUMA ANKETA par gada balvas kultūrā piešķiršanu

Informācija par kandidātu apbalvošanai	
Nominācija	Kandidāta vārds, uzvārds Formulējums par ko tituls piešķirams
Sabiedrība un kultūra	
Novada Gada cilvēks kultūrā	
Mūža ieguldījums kultūrā	
Novada kultūras sponsors	
Gada kultūras darbinieks	
Gada mūzikas pedagogs (par ieguldījumu mūzikas attīstībā)	
Gada bibliotekārs	
Gada mākslas pedagogs/mākslinieks (par ieguldījumu mākslas attīstībā)	
Gada amatiermākslas kolektīvs	
Gada amatiermākslas kolektīva vadītājs	
Gada jaunais amatiermākslas kolektīvs/vadītājs (-3 g.)	
Gada muzejnieks	
Kultūras norises	
Novada labākais kultūras pasākums	
Gada pasākums kultūras / tautas namā	
Gada mūzikas koncerts /konkurss	
Gada vizuālās mākslas izpausmes	
Gada ieguldījums kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā	

Pasākums

Folkloras vasara ziemīgajā Daugavpilī

Desmitajā Daugavpils starptautiskajā folkloras festivālā “Katrai ziemai sava vasara” piedalījās arī Viļakas novada folkloras kopas “Egle” un “Atzele”. Šie kolektīvi izmantoja iespēju festivāla laikā iziet “Baltica 2015” skati.

No daudzajiem pieteikumiem organizatori atlasīja 18 Latvijas kolektīvus ar vairāk nekā 200 dalībniekiem, - viņu vidū iekļuva arī iepriekšminētie Viļakas novada kolektīvi. Teju pussimts dalībnieku ieradās no Krievijas, Baltkrievijas un Gruzijas, kuri divas dienas iepazīstināja skatītājus un klausītājus ar savas tautas tradicionālo kultūru: dziesmām, dančiem, rotaļām, tradīcijām. Tās bija divas skanīgas, piesātinātas, dzirkstošas, košas, siltas, draudzīgas, - vienkārši neaizmirstamas dienas. Festivāla organizācija – perfekta. Tas, pateicoties Daugavpils kultūras pārvaldei un īpaši folkloras kopai “Svātra”, arī viņu vadītājai Sarmītei Teivānei. Jau saņemot pirmo informāciju no Sarmītes, vēlāk – ļoti precīzi izstrādātās festivāla koncertu programmas un norādījumus, bija skaidrs, ka šajā pasākumā viss būs vislabākajā kārtībā. Sarmītes smaidis, patiesais sirsnīgums un atsaucība sildīja dalībniekus festivāla laikā. “Svātra” svinēja arī savas pastāvēšanas 20 gadu jubileju, tāpēc visi kolektīvi dāvanā saņēma divus “Svātras” CD albumus

Foto - no personīgā arhīva

Festivāla atklāšanas un noslēguma koncerti, danču vakars...

Tradicionālās dziedāšanas meistarklasi vadīja Mūzikas akadēmijas pasniedzēja Zane Šmite, sveču liešanas darbnīcu vadīja etnogrāfiskā ansambļa “Vabaljs” dalībnieces, bet niedru stabuļu izgatavošanas darbnīcu - seno mūzikas instrumentu meistars Aleksandrs Maijers. Festivāla laikā varēja apmeklēt dažādus centrus, muzejus, tūrisma objektus un izstādes. Un galvenais – satikt daudzus dziedošus, muzicējošus un dancojošus, jaukus, sirsnīgus cilvēkus gan no Latvijas, gan citām valstīm. Interesants bija folkloras leļļu teātris “Dušegreji” no Maskavas ar krievu tautas pasaku motīviem, tautasdziesmām un mūzikas instrumentu spēli no dažādiem Krievijas reģioniem. Uzstājās folkloras grupa “Paunočnaja suhadrouka” no Vitebskas ar autentiskajām tautasdziesmām un tērpiem. Kolorīti dziedāja vīru folkloras kopa “Elesa” no tālās Gruzijas ar unikālo, seno daudz balsīgo dziedāšanu, ugunīgajiem deju soļiem un tautas mūzikas instrumentu spēli. Un, protams, mūsu pašu latviešu un cittautu kopas, grupas un ansambļi no daudziem Latvijas novadiem.

Mūzika, dziesmas, smaidi, paties prieks par cita kolektīva veiksmīgo uzstāšanos un draudzība valdīja pāri visam. Ja šādos festivālos piedalītos mūsu un arī citu valstu politiķi, kari un nemieri uz zemes samazinātos. Mājupceļš “Eglei” un “Atzelei” gan šķita nedaudz par īsu, lai izdziedātu visas abu ansambļu krājumos esošās dziesmas.

INĀRA SOKIRKA, folkloras kopas “Egle” vadītāja

Foto - no personīgā arhīva

Daugavpili izcina I kategoriju. Gan Viļakas novada Medņevas folkloras kopa “Egle”, gan “Atzele” žūrijas vērtējumā izcīnīja I kategoriju. Savukārt Rugājos augstāko žūrijas vērtējumu - I kategoriju - ieguva Briežuciema etnogrāfiskais ansamblis, Viļakas etnogrāfiskais ansamblis “Abrenīte”, Baltinavas etnogrāfiskais ansamblis, jauniešu folkloras kopa “Upīte”, Upītes etnogrāfiskais ansamblis, Tilžas etnogrāfiskais ansamblis “Sagša”, Medņevas etnogrāfiskais ansamblis, Kupravas etnogrāfiskais ansamblis, Vecīlžas folkloras kopa “Saime” un Lazdukalna etnogrāfiskais ansamblis “Beņislava”. Punkti skatēs šogad netiek piešķirti.

Veiksmes prognoze

21.februāris. Piektdiena, kurā no gultas celies ar labo kāju un nakti centies izgulēt. Tāpēc, ka Veiksmes mātei šodien patiks mundri un enerģiski cilvēki, ne īgni žāvātāji. Šodien darījumus kārtot palīdzēs Tavs labvēlīgais smaidis un jaukais garastāvoklis. Neskopojies arī ar komplimentiem, tie palīdzēs atdarīt līdzcilvēku durvis un sirdis. Ar mīļoto gan būs kā teicienā: kas milējas, tas ķīvējas.

22.februāris. Nopietnā sestdiena, kur tukšās stundas ilgs līdz plkst. 12.12. Pēc tam gan ieteicama tādu nopietnu jautājumu risināšana kā pirkšanas-pārdošanas lietas, nekustamo īpašumu izīrēšana vai maiņa, kā arī darījumi ar akcijām un citiem vērtspapīriem vai pat kredīta ņemšanas jautājums.

23.februāris. Aidā, pie dabas krūts! Skatoties no laika apstākļiem, izvēlies slēpes, slidas, sniega lāpstu vai velosipēdu. Šodien nežēlo savu organismu. Tev, man un mums šodien ieteicama pamatīga fiziska slodze. Neaizmirsti kārtīgi paēst, kalorijas ātri sadegs un paliks tikai skaisti muskuļi un tvirta āda.

24.februāris. Šajā pirmdienā pusdienlaiku vēlams ieturēt no plkst. 11.25 līdz 15.50, kas būs ‘čika’ laiks. Jo darba ražīgums šinī laikā samazināsies, savukārt emocionalitāte un koleģu ugunīgā daba būs jāapdzēš ar nomierinošu auksta ūdens glāzi. Pārējās stundās gan var darboties *uz pilnu klapi*. Ieteicama sapulču rīkošana un nopietnu pārrunu organizēšana.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī www.vaduguns.lv, tālr. 29365609

	Nakts		Diena
S 22.02	Mākoņains, neliels letus	+2	Apmācies, neliels letus +4
SV 23.02	Apmācies, neliels letus	+1	Mākoņains +4
P 24.02	Mākoņains	-1	Apmācies +3
O 25.02	Mākoņains	-1	Skaidrs +4

